

عنوان مقاله:

بررسی های ساختار یک برگ قرآن پوست نوشت متعلق به موزه قرآن و کتابت تبریز

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش باستان سنجی، دوره 4، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

لیلا زارعی - دانشآموخته کارشناسی ارشد باستانسنجی، دانشکده هنرهای کاربردی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران

مسعود باقرزاده کثیری - دانشیار، عضو هیئت علمی دانشکده هنرهای کاربردی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران

محسن محمدی آچالویی - استادیار گروه باستانسنجی و مرمت اشیاء فرهنگی و تاریخی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران

ولی جوادی آذر خیابوی - مربی، عضو هیئت علمی دانشکده هنرهای صناعی اسلامی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

قرآنه‌های سده‌های اولیه اسلام که به خط کوفی و اکثراً بر روی پوست نگاشته شده‌اند از برجسته‌ترین آثار باقیمانده از آن دوران می‌باشند که در میان ملل مسلمان و حتی غیرمسلمان از اهمیت و ارزش والایی برخوردار بوده و هستند که همین حرمت و تبرک، گاه باعث حفظ و نگهداری و گاهی نیز، در نتیجه‌ی استفاده‌ی فراوان، باعث از بین رفتن آنها شده است. اثر مورد مطالعه در این پژوهش نیز، یک صفحه قرآن در موزه‌ی قرآن و کتابت شهر تبریز است که با وجود ارزشهای تاریخی آن، تاکنون هیچگونه مطالعه و بررسی آزمایشگاهی در مورد ویژگی‌های آن از جمله، شناسایی قدمت و اجزای تشکیل دهنده‌ی آن صورت نگرفته است. در طی این پژوهش، جهت بررسی اصالت اثر از روش بررسی سطحی به روش بازتاب نگاری فرابنفش، برای تشخیص نوع و جنس سند، از روش طیف سنجی مادون قرمز تبدیل فوریه (FTIR)، برای تعیین گونه‌ی جانوری مورد استفاده از مشاهدات میکروسکوپی به وسیله لوپ دیجیتال و همچنین، مطالعه مقطع عرضی پوست با استفاده از میکروسکوپ الکترونی روبشی (SEM) و در نهایت، جهت شناسایی مرکب‌های بهکاررفته، از طیفسنجی پراش پرتو ایکس (SEM-EDX) بهره‌گرفته شده است. نتایج حاصل نشان دادند که بستر این اثر از جنس پوست بوده و پوست مورد استفاده از گونه‌ی پوست گوسفند است. در مورد مرکب سیاه، با توجه به وجود مس با درصد بالا در ترکیب، استفاده از مرکب مطوس مطرح می‌شود همچنین. در مورد مرکب قرمز نیز با توجه به میزان جیوه و سولفور، احتمالاً از رنگ شنگرف در این مرکب استفاده شده است. نتایج حاصل از ارزیابی اصالت اثر نیز حاکی از آن است که هیچگونه خطوط پاک شده و یا افزودن‌های در این اثر مشاهده نمی‌شود که در نتیجه، میتوان ادعا کرد که اثر عاری از هرگونه جعل در متن و امضا است.

کلمات کلیدی:

قرآن پوست نوشت، باستانسنجی، شناسایی مرکب، FT-IR، SEM-EDX، عکاسی ماورای بنفش

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/821499>

